

Jaarverslag Leerplicht schooljaar 2022-2023

Gemeente Meppel

3 januari 2024

Voorwoord

Elk kind heeft recht op onderwijs. Daar staan wij als gemeente Meppel voor. We zien een toename van het aantal thuiszitters en een groei van het aantal zorgdossiers, waarin we veel psychische problematiek terugzien. Verzuim is een eerste signaal voor schooluitval. Daarom zetten leerplichtambtenaren zich in om dit te voorkomen. Hierin werken we intensief samen met scholen. We bieden hen een handreiking om zo te ondersteunen in hun verzuimaanpak.

Handhaving bij verzuim willen we zoveel mogelijk voorkomen. We gaan in gesprek met jongeren om te begrijpen wat zij nodig hebben om zich wel op hun plek te voelen binnen het onderwijssysteem. Zo willen we hen helpen en met hen meedenken over een passende plek.

Dit alles doen we niet alleen samen met de scholen, maar ook met hulpverleners, jeugdartsen en andere maatschappelijke instanties. En natuurlijk met ouders en jongeren zelf. Hierbij streven we gezamenlijk naar aanwezigheid in plaats van afwezigheid. Zo proberen we jongeren te helpen aan een passende persoonlijke ontwikkeling binnen het schoolsysteem.

Elk kind heeft recht op onderwijs om zich persoonlijk te ontwikkelen.

Namens het college van Burgemeester en Wethouders

Wethouder Jeannet Bos

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
1.1 Leerplichtwet, hoe werkt het?.....	4
2. Terugblik schooljaar 2022/2023	5
2.1 Nieuwe naam RMC	5
2.2 Spijbelsprekuren in het voortgezet onderwijs.....	5
2.3 Eindevaluatie Project leerplicht, zorg en handhaving in het Primair Onderwijs	6
2.4 Oekraïense leerlingen	6
3. Cijfers	7
4. Analyse van de cijfers.....	10
5.1 Verschuiving van VO naar MBO	10
5.2 Toename zorgdossiers.....	10
5.3 Stijging thuiszitters	10
5. Aanbevelingen schooljaar 2023/2024	12
6. Begrippenlijst	13

1. Inleiding

In dit jaarverslag blikken wij terug op het gevoerde leerplichtbeleid in het schooljaar 2022/2023. Voor de cijfers verwijzen we u graag naar de bijlage. Aan de hand van analyses en aanbevelingen kijken we vooruit naar het nieuwe schooljaar.

Veel leesplezier!

1.1 Leerplichtwet, hoe werkt het?

Het doel van de Leerplichtwet is alle kinderen van 5 tot 18 jaar van hun recht op onderwijs te verzekeren. Leerplichtambtenaren zijn aangesteld door het College van burgemeester en wethouders om toezicht te houden op de leerplichtwet. De primaire taak van de leerplichtambtenaar is het behandelen van verzuimmeldingen. Hiernaast wordt de leerplichtambtenaar ook ingeschakeld voor advies rondom verzuim, schoolgang en zorg. We werken nauw samen naast leerling en ouder(s) met ketenpartners als onderwijs, hulpverlening, het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming en HALT volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim. Doel is terug naar een passend onderwijsprogramma, vroegtijdige inzet van (jeugd)hulp en maatwerk met als laatste middel strafrechtelijk handhaven.

Leerplicht zet in op een preventieve aanpak van het schoolverzuim zoals spijbelsprekuren en deelname aan de Zorg Advies Teams in het onderwijs. Het geven van voorlichting aan scholen, ketenpartners en ouders over wetgeving en aanpak van verzuim is ook een taak van de leerplichtambtenaar.

Schoolverzuim kan een indicatie zijn voor achterliggende problematiek en daarmee een serieuze bedreiging zijn voor de ontwikkeling van een kind. De preventieve aanpak van de leerplichtambtenaar sluit aan bij het 'Meppeler akkoord, Onderwijs en zorg voor de jeugd' en de 'Jeugdnota gemeente Meppel 2023-2028 - Welbevinden voorkomt zorg'. Het huidige coalitieakkoord geeft aan dat er ingezet wordt op een actief preventiebeleid en vroegsignalering.

Om op deze wijze te kunnen blijven werken is het een voorwaarde dat de formatie op orde is.

2. Terugblik schooljaar 2022/2023

2.1 Nieuwe naam RMC

Op de Algemene Vergadering van onze vakvereniging Ingrado is de nieuwe naam voor het RMC onthuld: Doorstroompunt. Het Doorstroompunt is de plek voor jongeren van 18-23 jaar die 'even vastzitten' of wat anders willen. De doorstroomcoaches lopen een stukje mee met de jongere zodat deze kan ontdekken wat hij of zij graag wil en eventuele problemen kan helpen aanpakken.

Doorstroompunt Nederland is verdeeld in 40 Doorstroompunt-regio's die zich allemaal inzetten om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan.

Gemeente Meppel vormt samen met De Wolden, Hoogeveen en Westerveld Doorstroompunt regio Zuidwest Drenthe.

De doelgroep van het Doorstroompunt zijn 18-23 jarigen en voor kwetsbare jongeren van 16-23 jaar. In 2025 wordt de doelgroep wettelijk uitgebreid tot 27 jaar.

In 2023 zijn het Doorstroompunt en de gemeente Meppel, samen met Welzijn Mensenwerk, gestart met een pilot om de doelgroep 23-27 zonder startkwalificatie, werk of uitkering te benaderen. Het doel is om de jongvolwassenen waar nodig te ondersteunen in het zetten van stappen richting (economische) zelfstandigheid.

Ook heeft het Doorstroompunt samen met de vier gemeenten in 2023 gewerkt aan het opstellen van een Sluitende aanpak voor Jongeren in Kwetsbare Positie (JIKP). Het doel is om met de scholen van het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, vmbo bb, en entree-onderwijs (mbo1) afspraken te maken om jongeren zo goed mogelijk door te laten stromen naar een vervolgstap: vervolgonderwijs, werk of dagbesteding. In de laatste maanden van 2023 zal een proefperiode plaatsvinden om de nieuw gemaakte werkafspraken uit te proberen.

De leerplichtambtenaren overleggen regelmatig met de doorstroomcoaches om een goede overdracht te verzorgen als een leerling bijna 18 jaar wordt. Daarnaast stemmen we af rondom de JIKP jongeren in een kwetsbare positie (JIKP). Het Doorstroompunt-regio Zuidwest-Drenthe houdt samen met de leerplichtambtenaren uit de regio een jaarlijks uitvoeringsoverleg.

2.2 Spijbelsprekuren in het voortgezet onderwijs

De leerplichtambtenaren voeren tijdens het spijbelsprekuren op scholen (voortgezet onderwijs) preventieve gesprekken met leerlingen die beginnend verzuimen vertonen (6 tot 8 keer verzuim). Hiermee ondersteunen wij de school bij hun wettelijke taak rondom de aanpak van schoolverzuim.

Samen met de leerplichtambtenaren uit de regio hebben we dit schooljaar 28 leerlingen uit Meppel gesproken. Van deze leerlingen zijn uiteindelijk slechts 2 leerlingen via DUO gemeld vanwege blijvend verzuim. Ten opzichte van vorige schooljaren hebben we aanzienlijk minder leerlingen gesproken. Het kwam regelmatig voor dat school het spreekuur niet door kon laten gaan.

We constateren op de VO scholen waar dit jaar minder spijbelsprekuren zijn geweest een toename van verzuimmeldingen.

De leerplichtambtenaren en de beleidsmedewerker onderwijs gaan in het nieuwe schooljaar hierover in gesprek met de scholen.

2.3 Eindevaluatie Project leerplicht, zorg en handhaving in het Primair Onderwijs

Het project 'Leerplicht, zorg en handhaving in het Primair Onderwijs' kwam voort uit het vorige college uitvoeringsprogramma. Inmiddels heeft de eindevaluatie plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat de extra inzet van de leerplichtambtenaar heeft geleid tot een betere samenwerking met de PO-scholen o.a. door aan te sluiten bij de zorgadviesteam (ZAT's). De afstemming en vroegsignalering rondom zorgleerlingen en dreigende uitval wordt hier besproken. Daarnaast is de verzuimregistratie op de scholen verbeterd. Ter ondersteuning aan de scholen hebben we een verzuimflyer ontwikkeld.

De aanbevelingen vanuit de eindevaluatie:

- Preventief werken b.v. door blijvende deelname door de leerplichtambtenaar aan de ZAT's in het primair onderwijs;
- Organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten;
- Structurele uitbreiding van de formatie.

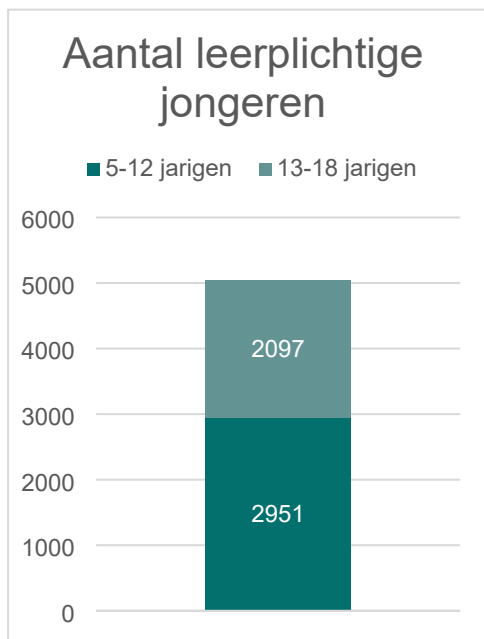
2.4 Oekraïense leerlingen

Sinds de komst van de Oekraïense leerlingen (schooljaar 2021-2022) nemen de leerplichtambtenaren samen met de beleidsmedewerker deel aan de werkgroep Opvang Oekraïners. Doel van het overleg is afstemming rondom het onderwijs en in kaart brengen van knelpunten.

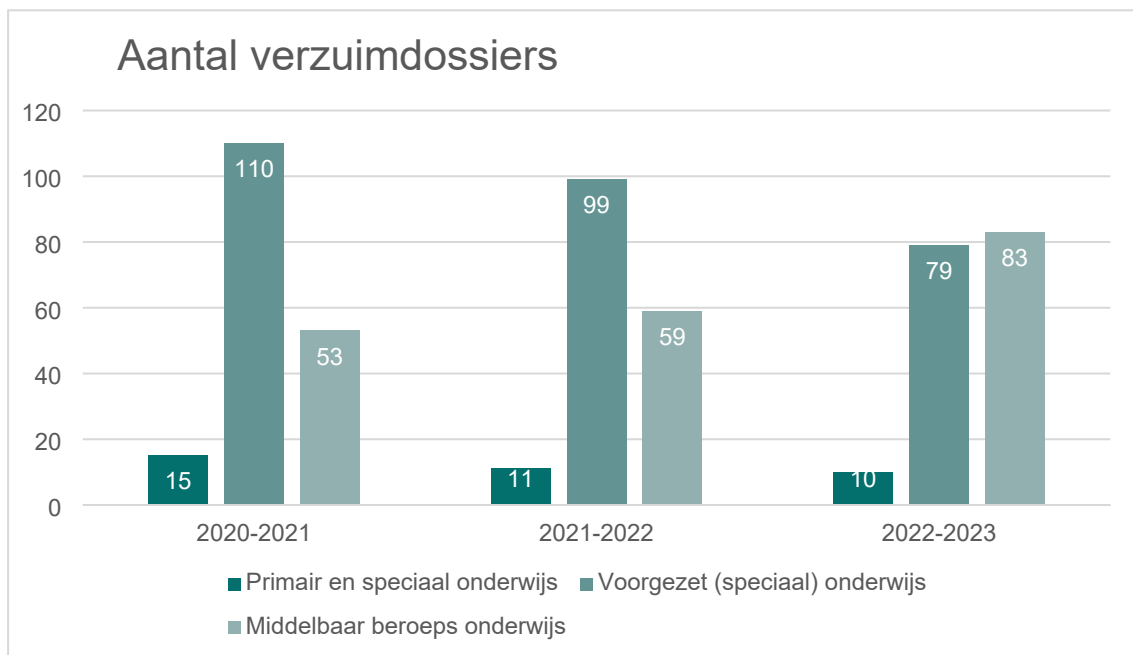
De leerplichtambtenaren hebben in de GOO (gemeentelijke opvang Oekraïners in het oude Isala ziekenhuis) voorlichting gegeven aan Oekraïense gezinnen over de leerplichtwet. Aanleiding waren de signalen vanuit het onderwijs over schoolverzuim. We hebben hierop positieve reacties ontvangen, zowel van het GOO als van de ouders.

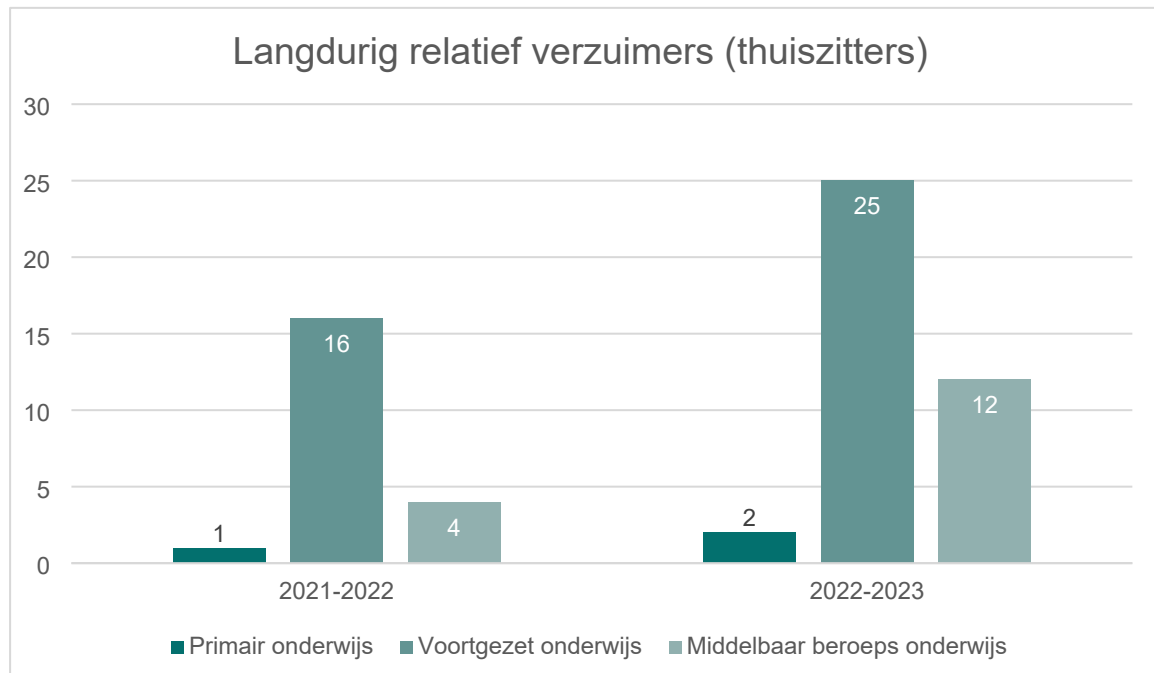
3. Cijfers

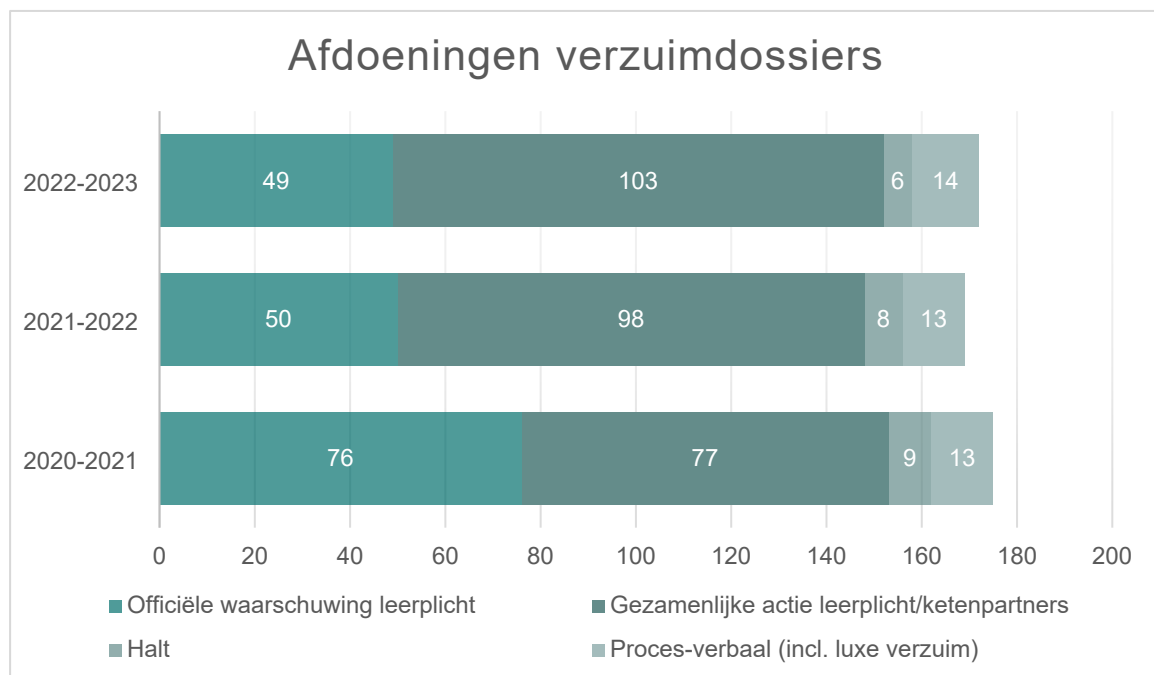
1. Grafiek aantal leerplichtige jongeren in schooljaar 2022/2023.

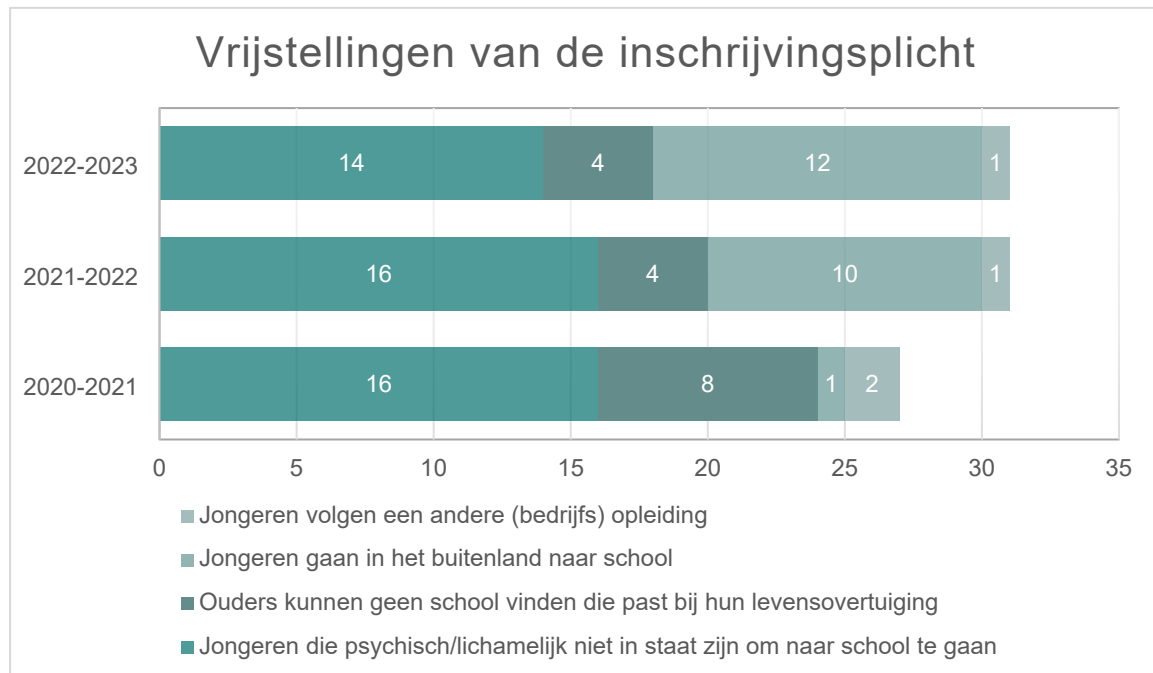
2. Grafiek aantal verzuimdossiers in schooljaar 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023.

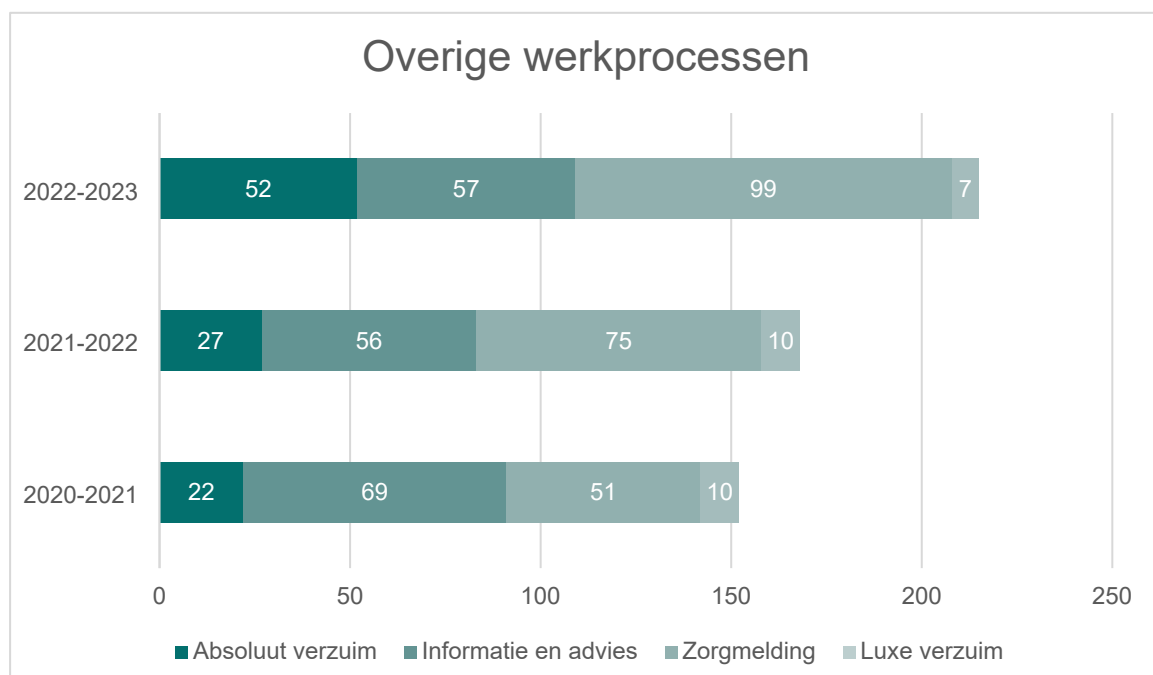
3. Grafiek langdurig relatief verzuimers schooljaar 2021-2022 vergeleken met 2022-2023.

4. Grafiek afdoeningen verzuimdossiers in schooljaar 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023.

4. Grafiek vrijstellingen van de inschrijvingsplicht in schooljaar 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023.

5. Grafiek overige werkprocessen in schooljaar 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023.

4. Analyse van de cijfers

Er is sprake van verzuim als een leerling niet naar school gaat terwijl het verplicht is. Dit is de simpelste definitie van verzuim. In de onderwijswereld horen we vaak termen zoals spijbelen, ziekteverzuim, luxe verzuim, geoorloofd verzuim, thuiszitters. (zie begrippenlijst voor de uitleg van deze termen) De school is in eerste instantie verantwoordelijk voor het registreren en melden van verzuim.

Het aantal verzuimgevallen in het onderwijs is globaal hetzelfde gebleven. Het aantal zorgdossiers is fors gestegen evenals het aantal langdurend verzuimers/thuiszitters.

In onderstaande paragrafen gaan we dieper in op een aantal zaken die in het schooljaar 2022- 2023 opvallend zijn:

- Verschuiving verzuim van VO naar mbo
- Toename zorgdossiers
- Stijging thuiszitters

5.1 Verschuiving van VO naar MBO

We constateren een verschuiving van verzuim van VO naar mbo. In eerste instantie schrijven we dit toe aan het registratiesysteem en wijze van melden van het mbo. We blijven deze ontwikkeling volgen.

5.2 Toename zorgdossiers

Het aantal zorgdossiers is net als het jaar daarvoor met 50% gestegen. De problematiek rondom het verzuim is complexer geworden en langduriger. Dit vraagt een intensievere inzet vanuit leerplicht met een langere doorlooptijd van deze zorgdossiers.

De zorgdossiers vanuit het PO zijn fors gestegen. Door de deelname van leerplicht aan de ZAT's zijn de leerlingen eerder besproken en maatregelen getroffen de kans op voortijdige schoolverlaten zoveel mogelijk te verminderen.

5.3 Stijging thuiszitters

Opvallend is opnieuw de forse stijging van het aantal thuiszitters. 90% van deze leerlingen zit in de leeftijdscategorie 15-17 jaar en het betreft meer meisjes dan jongens. Deze categorie zien we in de zorgketen terug. De leerlingen zijn door de school als langdurige relatief verzuimer en vanuit zorg gemeld. Het zijn veelal jongeren met psychische klachten gecombineerd met zorg in de thuissituatie/ multi-problematiek. Over al deze thuiszitters wordt regelmatig overleg gepleegd met leerling, ouders, hulpverlening, school en leerplicht. De jeugdconsulenten en de leerplichtambtenaren werken binnen het sociaal domein nauw samen. We constateren dat veel thuiszitters terugkerende problematiek hebben waardoor er meerdere jaren achtereen een moeizame schoolgang is.

Samenwerkingsverband (SWV) en voorkomen van thuiszitten

De leerplichtambtenaren hebben een bijeenkomst bijgewoond bij het samenwerkingsverband VO 22.03. We hebben de wet- en regelgeving verduidelijkt en de noodzaak van juiste registratie door scholen. Door een sluitend netwerk te vormen voorkomen we dat leerplichtige jongeren lang verzuimen, thuis komen te zitten of zonder startkwalificatie de school verlaten. We hebben een aantal werkafspraken gemaakt die de samenwerking ten aanzien van verzuim en thuiszitters moet verbeteren

Onderzoeksvoorstel naar thuiszitters: Thuiszitters aan het woord

We willen graag de jeugdigen die al thuiszitten helpen om zich te blijven ontwikkelen.

Daarom hebben we een onderzoeksvoorstel geschreven en ingediend bij de Regiocampus. Zij gaan studenten benaderen om dit onderzoek uit te voeren in het komende schooljaar. De kern van het onderzoek is dat wij van thuiszitters en hun ouders zelf willen horen wat verbeterpunten zijn, wat zij nodig hebben en wat wel al goed gaat.

5. Aanbevelingen schooljaar 2023/2024

- Preventieve matregelen versterken. Gezien de ervaringen blijkt dat preventie één van de meeste effectieve maatregelen. We zullen daarom blijven doorgaan met onze preventieve maatregelen en samen met andere partners (voorschoolse voorzieningen, basisscholen, Stichting welzijn mensenwerk, bibliotheek et.) vanaf de eerste levensjaren van een kind, de aanpak van sommige verwachte problemen versterken.
- De problemen van de huidige samenleving vragen om een andere aanpak. De problemen worden complexer. Dit vraagt van de gemeente en de partners een andere aanpak. We zullen daarom de procedures aanscherpen en daar waar nodig is de inzet intensiveren en aanpassen.
- Leerplicht en onderwijs blijvend in gesprek over leerlingen Oekraïne. Kinderen die afkomstig zijn uit oorlogsgebieden hebben vaak extra ondersteuning nodig. De abrupte verandering van de leef en leeromgeving veroorzaakt meestal achterstand in hun schoolcarrière. Om te voorkomen dat we in de toekomst achteraf en te laat gaan ingrijpen is het nodig om nu al in overleg met het onderwijs en alle andere partners deze leerlingen te begeleiden en te ondersteunen.
- Het belang van de spijbelsprekuren in het VO hebben hun effectiviteit bewijzen. Sommige scholen komen vanwege andere prioriteiten niet aan toe om de spreekuren te houden. We gaan dit jaar deze scholen benaderen om de spreekuren alsnog op tijd te houden en zelf te versterken.
- Afstemming met het Samenwerkingsverband VO rondom thuiszitters verbeteren. Het probleem met de thuiszitters vormt de grootste uitdaging voor onderwijs, gemeenten en de partners. Om een halt toe te roepen aan dit probleem is de inzet van alle partijen nodig. Vooral ouders kunnen hier een belangrijke rol spelen.
- Onderzoek naar thuiszitters via de Regiocampus uit laten voeren.

6. Begrippenlijst

- DUO : Dienst Uitvoering Onderwijs
- DUO melding: door school gedane melding van verzuim.
- GOO : Gemeente Opvang Oekraïners
- HALT: Halt pakt strafbaar gedrag -zoals schoolverzuim- onder jongeren aan, zonder dat de jongere een strafblad krijgt
- JIKP : Jongeren In Kwetsbare Positie; jongeren zijn vaak kwetsbaar in de overstap vanuit het praktijk-, voortgezet speciaal en vmbo basisberoep en entree (mbo niveau 1) onderwijs naar vervolg mbo of arbeidsmarkt.
- Mbo : middelbaar beroeps onderwijs
- PO : primair onderwijs
- VO: voortgezet onderwijs
- ZAT: zorg advies teams (deelnemers veelal school, schoolmaatschappelijk werk, jeugdarts en leerplichtambtenaar)
- Absoluut verzuim: leerplichtige jongere die niet op een school staat ingeschreven
- Geoorloofd verzuim : leerplichtige heeft een vrijstelling b.v. wegens ziekte, huwelijk, begrafenis.
- Luxe verzuim:
- Ongeoorloofd verzuim : leerplichtige jongere is niet op school zonder geldige reden
- Thuiszitter = langdurig relatief verzuimer : leerplichtige leerling die langer dan 4 weken thuiszit en de niet ingeschreven leerling.
- Verzuimdossier: leerplichtdossier o.b.v. door school gedane DUO melding van verzuim
- Wettelijk verzuim: school is verplicht verzuim te melden als een leerling 16 uren afwezig is in 4 aaneengesloten lesweken.
- Zorgdossier: leerplichtsdossier o.b.v. zorg voor een leerling met daarbij geoorloofd verzuim.

Duurzaamheid in Gemeente Meppel

Gemeente Meppel staat voor duurzaamheid. Dit document is ontworpen voor online gebruik. Wil je het document toch printen? Print dan in zwart-wit en minimale printkwaliteit.

Kijk voor meer informatie over duurzaamheid in Gemeente Meppel op www.meppel.nl/duurzaam.

